

Kokkuvõtte teemal: Mesilasvaha käitlemisest Euroopas ja Venemaal nähtu põhjal.

**Aeg ja koht: Põltsamaa Mesinike Seltsi mesindusõppusel,
Põltsamaa Kultuurikeskuses 10.11.2012.a.**

Lektor: Sergei Kozlov, Lektorileping PR-9-1.4-16

Loengu käigus anti ülevaade mesilasvaha käitlemisest Euroopas ja Venemaal.

Vaha sulatamisest ja esmasest töötlemisest. Toodi välja palju vigu mida kiputakse tegema vahasulatamise käigus, mille tulemusena võib langeda vaha kvaliteet. Toodi hulgaliselt näiteid võtetest, mille tulemusena saadakse ilus ja kvaliteetne vaha. Lisaks illustreerisid ettekannet vastavasisulised fotod.

Vaha esmane sulatus:

1. Sulatamine aurusulatajaga. Näites tehti ülevaade väikese võimsusega aurusulatajatest, mis sobivad hobimesinikele ja suure võimsusega aurusulatajast, mis on sobivad kasutada suurtes mesilates või ka vahakeskuses.
2. Vahapressimine. Teine meetod mida põhjalikult käsitleti oli vahapressimine. Võrreldes auruga sulatamisega on pressimine töömahukam, kuid lõpptulemusena saab vaha 15-20% rohkem.

Vahapuhastamine:

1. Toorvaha ümbersulatamine pehmes vees, kus juures vett (vaha kihi all optimaalne temperatuur 80-90kraadi) ei tohi keema lasta, mis on esiteks tuleohtlik ja teiseks keetmise tulemusena ei saa eraldada vahast võõrkehi (näit suira ja nukukesti). Keemisel võõrkehad kõrbevad poti põhjas ja tõusevad keeva veega üles saulavaha sisse, mille tõttu muutub hiljem hanguv vaha itumedaks ja vahel ka omandab kõrbenud lõhna.
2. Vahaselitamine. Protsess, mille käigus vahast eemalduvad väga väikesed mittevajalikud võõrkehad. Peale jahtumist on nimetatud lisandid vajunud vaha alumisse osasse, mida saab eemaldada sealt kraapimise teel. Jäätmed hävitatakse põletamisel.

Vahast kärjepõhjade valmistamine: Ülevaates tutvustati vahast kärjepõhjade valmistamise protsessi, mille tulemusena valmib kvaliteetsest vahast kvaliteetne kärjepõhi. Tootmise protsess on väga täpne. Kärjepõhja valmistamisel on oluline toorvaha täiendav selitamine (vaha peab olema täiesti puhas võõrkehadest, näiteks suirast ja nukukestadest jne) ja vaha steriliseeritakse (vältimaks haiguste

levikut ,näit seenhaigused, AHM jne). Täpsuse juures on oluline, et kärjekannu mõõt on õige, muidu paneme mesilased fakti ette, et kogu kärje pind on vaja nende poolt ümber ehitada. Sellega tekitame ilmaaegu mesilastele lisatööd.